Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	P. Knoester	**Datum**	20 november 2023
Doorkiesnummer	030-2865211	**Kenmerk**	11817598
E-mail	p.knoester@utrecht.nl	**Onderwerp**	Ontwikkelbaan als Utrechtse variant van basisbaan
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Werk en Inkomen

Geachte leden van de raad,

Passend, duurzaam en betaald werk voor inwoners met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt, waarbij we rekening houden met de wensen en mogelijkheden van de inwoner. Het is onze ambitie om dat te organiseren voor inwoners die op een of andere manier tijdelijk of structureel geen of minder makkelijk een baan vinden en houden. Want werk zorgt ervoor dat inwoners niet meer afhankelijk zijn van een uitkering, draagt bij aan het vergroten van eigenwaarde en biedt kansen voor zelfontplooiing.

In het licht daarvan is in het coalitieakkoord opgenomen dat het college basisbanen realiseert voor Utrechters waartoe de arbeidsmarkt een grote afstand heeft. Dit draagt aan twee manieren bij aan onze stad: het werk voegt maatschappelijke waarde toe en mensen waartoe de arbeidsmarkt een grote afstand heeft worden aan passend werk geholpen.

Sinds 2021 zet de gemeente succesvol ontwikkelbanen in via Utrechtse Werkbedrijven (UW). We hebben gezien dat deze variant veel kansen biedt voor inwoners die anders geen of zeer moeilijk werk kunnen vinden. Ook hebben we geconstateerd dat andere werkgevers niet in staat zijn om basisbanen voor Utrechters te realiseren. Daarom hebben we besloten onze ambitie om basisbanen te realiseren in te vullen via de ontwikkelbanen bij UW. In deze brief lichten we dit besluit verder toe.

Ontwikkelbanen bij UW
De ontwikkelbanen bij UW geven inwoners die tijdelijk óf structureel geen toegang hebben tot de arbeidsmarkt de kans om weer aan het werk te gaan.
UW verkent met deze inwoners welke werkzaamheden zij willen en kunnen doen en zoekt een passende plek. Wat bij de persoon past, staat centraal. UW detacheert deze medewerkers bij reguliere werkgevers met als doel dat deze medewerkers na een half jaar of een jaar in dienst worden genomen door dezelfde werkgever. Als dat nog niet lukt, wordt de detachering verlengd. Deze werkgevers betalen een inleenvergoeding, waarop de loonkostensubsidie in mindering is gebracht.

De ontwikkelbanen worden sinds twee jaar aangeboden en inmiddels werken er ongeveer 70 inwoners in een ontwikkelbaan. Voorbeelden van een ontwikkelbaan zijn horeca-assistent, mokkenspoeler, vakkenvuller, administratief medewerker, assistent conciërge.

Variant op basisbanen

De aard van basisbanen, zoals opgenomen in het coalitieakkoord, is dezelfde als de ontwikkelbaan. Ook de basisbaan is erop gericht om mensen die nu geen toegang hebben tot de reguliere arbeidsmarkt, toch betaald werk aan te bieden. Dit kan ertoe leiden dat zij alsnog regulier aan het werk komen, maar dat is geen doel op zich.

We hebben een aantal doelen gedestilleerd uit een bespreking van het agendapunt Raadsbrief Scenario's maatschappelijke banen in de commissie Mens & Samenleving van 29 oktober 2020:

1. Het moet gaan om structurele banen;
2. Het moet gaan om maatschappelijk nuttige activiteiten;
3. Tegen het wettelijk minimumloon;
4. Geen verdringing van vrijwilligerswerk of regulier werk;
5. Duurzame en structurele financiële bijdrage van private partijen;

UW is na de zomer van 2022 in gesprek gegaan met partijen in de stad over het realiseren van basisbanen. De (vele) gesprekken die UW heeft gevoerd hebben geresulteerd in de realisatie van twee basisbanen bij Lunchmaatjes.

We maakten toen een onderscheid tussen de ontwikkelbaan die toen tijdelijk van aard was en de basisbaan die structureel van aard is. Dit onderscheid maken we nu niet meer, omdat UW een vast dienstverband aanbiedt als het de inwoner na detachering niet lukt om een reguliere baan te verkrijgen.

We hebben over basisbanen ook gesproken met de cliëntenraad participatiewet. Zij zijn kritisch op de basisbaan in de huidige vorm. Hun voornaamste zorg zit in het bieden van duurzame banen voor deze kwetsbare groep. Na de zomer 2023 hebben we met UW geconstateerd dat een aantal organisaties in de stad wel bereid is om een basisbaan aan te bieden, maar dat deze partijen geen structurele financiële bijdrage kunnen leveren. Hierdoor zou de gemeente verantwoordelijk worden voor de volledige structurele financiering van deze banen. Dat is echter financieel niet houdbaar, met de tijdelijke investering uit het coalitieakkoord.

Een baan met voldoende zekerheid vormt een basis in het leven van veel inwoners. Het bieden van duurzame, structurele banen voor Utrechters van wie de arbeidsmarkt soms (te) ver af staat is voor ons het belangrijkste doel. Dat geeft inwoners perspectief en zekerheid na eerdere teleurstellingen. Om deze duurzame banen te kunnen realiseren is het noodzakelijk dat private partijen substantieel bijdragen. Bij ontwikkelbanen is dat zo. Ontwikkelbanen bieden daarmee een mooie kans om basisbanen te realiseren.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,